

NOTA AKTUALIZACYJNA DO PUBLIKACJI

Spółka z o.o. od utworzenia do likwidacji. Praktyczny poradnik (z suplementem elektronicznym) PGK1471e

Od momentu wydania publikacji **Spółka z o.o. od utworzenia do likwidacji. Praktyczny poradnik (z suplementem elektronicznym)** ukazało się kilka zmian w ustawie – Kodeks spółek handlowych. Poniżej przedstawiamy najważniejsze z nich.

Zestawienie nie obejmuje równoległych zmian w innych ustawach – podatkowych, rachunkowych, dotyczących KRS, CRBR, e-Doręczeń, upadłości czy restrukturyzacji. Nie każda z opisanych zmian dotyczy każdej spółki z o.o. – część odnosi się tylko do formalnych grup spółek, spółek mających radę nadzorczą, spółek zawieranych w S24 albo uczestniczących w połączeniu, podziale lub przekształceniu.

1. Od 15 grudnia 2022 r. – internetowe opłacanie udziałów

Dodano art. 161¹. Spółka z o.o. w organizacji ma umożliwiać rozliczenie wpłat na poczet udziałów przez Internet, na rachunek płatniczy prowadzony przez bank świadczący usługi na terenie UE lub EOG, oraz przedstawienie dowodu transakcji przez Internet.

W przypadku spółki zawieranej przy użyciu wzorca umowy S24 nadal obowiązuje zasada, że kapitał pokrywany jest wyłącznie wkładami pieniężnymi i powinien zostać pokryty najpóźniej w ciągu 7 dni od wpisu spółki do rejestru. Nowelizacja powiązała ten tryb z nowym mechanizmem płatności internetowych.

Podstawa prawna: ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2436).

Zmianie uległy:

- **art. 158 § 1¹** – zmieniony; do regulacji dotyczącej spółki zawieranej przy wykorzystaniu wzorca umowy dodano odesłanie do art. 161¹;
- **art. 161¹** – dodany; obowiązek umożliwienia internetowego rozliczenia wpłat na poczet udziałów i internetowego przedstawienia dowodu transakcji.

2. Od 19 kwietnia 2023 r. – zmiana dotycząca art. 299

Nie była to nowelizacja ustawy, lecz skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 kwietnia 2023 r. (sygn. P 5/19) opublikowanego i obowiązującego od 19 kwietnia 2023 r.

Trybunał uznał, że były członek zarządu, który przestał pełnić funkcję **przed wszczęciem postępowania przeciwko spółce**, nie może być w późniejszym procesie z art. 299 bezwzględnie związany zapadłym przeciwko spółce orzeczeniem. Może bronić się, wykazując, że wiarygodność stwierdzona tym orzeczeniem w rzeczywistości nie istniała. Zakres wyroku jest wąski i nie oznacza ogólnego zniesienia odpowiedzialności byłych członków zarządu z art. 299.

Podstawa prawna: wyrok zakresowy Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 kwietnia 2023 r. (sygn. P 5/19) opublikowany 19 kwietnia 2023 r.

3. Od 15 września 2023 r. – nowe zasady połączeń, podziałów i przekształceń

Podstawa prawna: ustawa z dnia 16 sierpnia 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1705), która istotnie zmieniła przepisy reorganizacyjne.

Połączenie bez wydawania nowych udziałów

Dopuszczono połączenie bez przyznawania udziałów spółki przejmującej, gdy:

- jeden wspólnik posiada bezpośrednio lub pośrednio wszystkie udziały w łączących się spółkach albo
- wspólnicy posiadają udziały w takich samych proporcjach we wszystkich łączących się spółkach.

Rozwiązanie ułatwia w szczególności reorganizacje w ramach grup kapitałowych i niektóre połączenia spółek-siostr.

Podział przez wyodrębnienie

Wprowadzono nowy rodzaj podziału – **podział przez wyodrębnienie**. Polega on na przeniesieniu części majątku spółki dzielonej na spółkę istniejącą albo nowo zawiązaną, przy czym udziały spółki przejmującej lub nowej obejmuje sama spółka dzielona.

Różni się to od podziału przez wydzielenie, przy którym udziały otrzymują wspólnicy spółki dzielonej. Wyodrębnienie może być więc wykorzystywane m.in. do tworzenia spółki zależnej i przenoszenia do niej zorganizowanej części działalności bez zmiany struktury wspólników spółki dzielonej.

Operacje transgraniczne

Wprowadzono procedury:

- transgranicznego podziału spółek,
- transgranicznego przekształcenia polskiej spółki kapitałowej w spółkę podlegającą prawu innego państwa UE lub EOG,
- zmodyfikowanego połączenia transgranicznego.

Procedurom towarzyszą mechanizmy ochrony wspólników, wierzycieli i pracowników, w tym możliwość żądania odkupu udziałów przez uprawnionych wspólników, zabezpieczenia roszczeń wierzycieli, obowiązki informacyjne oraz kontrola sądu rejestrowego. KRS może odmówić wydania zaświadczenia, gdy operacja służy nadużyciu, naruszeniu lub obejściu prawa; w procedurze uczestniczy również organ podatkowy wydający odpowiednią opinię.

Zmianie uległy:

- **art. 11 § 2** – zmieniony; stosowanie przepisów do spółki kapitałowej w organizacji;
- **art. 270 pkt 2** – zmieniony; przeniesienie siedziby za granicę nie zawsze powoduje rozwiązanie spółki;
- **art. 491 §§ 1–2** – zmienione; rozszerzenie zasad łączenia się spółek, m.in. w związku z objęciem nimi spółki komandytowo-akcyjnej i operacji transgranicznych;
- **art. 492 § 1 pkt 2** – zmieniony;
- **art. 495 § 2** – zmieniony;
- **art. 499 § 1 pkt 1–2** – zmieniony; zawartość planu połączenia;
- **art. 503 § 1 – wprowadzenie do wyliczenia** – zmieniony;
- **art. 503 § 1¹** – dodany; możliwość złożenia odpisu opinii biegłego z pominięciem informacji chronionych;
- **art. 515¹ § 1–3** – dodane; połączenie bez przyznawania udziałów albo akcji spółki przejmującej;
- **art. 516 § 6¹** – dodany; uproszczenia proceduralne przy określonych połączeniach bez przyznawania udziałów;
- **art. 518 § 1 pkt 1** – zmieniony;
- **art. 520 § 1** – zmieniony;
- **art. 521 § 1** – zmieniony.

Połączenia transgraniczne

Nowelizacja zmieniła lub uzupełniła następujące jednostki:

- **art. 516¹** – dotychczasową treść oznaczono jako § 1 i dodano § 2;
- **art. 516² pkt 2** – zmieniony;
- **art. 516³**:
 - dotychczasową treść oznaczono jako § 1,
 - zmieniono § 1 pkt 1–3, pkt 8, pkt 9 i pkt 15,
 - dodano § 1 pkt 8¹ i pkt 9¹,
 - dodano § 2;
- **art. 516⁴**:
 - § 1 – zmieniony,
 - § 2 – uchylony,
 - §§ 3–6 – dodane;
- **art. 516⁵**:
 - §§ 1–3 – zmienione,
 - §§ 1¹, 2¹, 4 i 5 – dodane;

- **art. 516⁶:**
 - § 2¹ – dodany,
 - § 3 – zmieniony;
- **art. 516^{6a} §§ 1–2** – dodane;
- **art. 516⁷:**
 - § 1 pkt 3 oraz § 2 – zmienione,
 - § 1 pkt 5–6 oraz §§ 3–4 – dodane;
- **art. 516⁸** – dotychczasową treść oznaczono jako § 1 i dodano §§ 2–3;
- **art. 516¹⁰ §§ 2–3** – zmienione; § 5 – dodany;
- **art. 516¹¹:**
 - §§ 1–2 i 5–6 – zmienione,
 - § 2¹ oraz §§ 8–13 – dodane,
 - § 7 – uchylony;
- **art. 516¹²:**
 - § 1 – zmieniony,
 - w § 2 zmieniono **pkt 1–4** oraz dodano **pkt 2¹–2² i pkt 11–14**,
 - § 3 – uchylony,
 - §§ 5–10 – dodane;
- **art. 516¹³ § 2 pkt 1** – uchylony; § 5 – dodany;
- **art. 516¹⁵ §§ 1–2** – zmienione; § 4 – dodany.

Podział przez wyodrębnienie

W związku z wprowadzeniem podziału przez wyodrębnienie zmieniono:

- **art. 528:**
 - §§ 1–2 – zmienione,
 - § 1¹ i 4 – dodane;
- **art. 529 §§ 1–2** – zmienione; podstawową jednostką wprowadzającą podział przez wyodrębnienie jest **art. 529 § 1 pkt 5**;
- **art. 530 § 2** – zmieniony; określenie dnia wyodrębnienia;
- **art. 531 §§ 1–2¹** – zmienione; sukcesja praw i obowiązków;
- **art. 532 §§ 1–3** – cały artykuł otrzymał nowe brzmienie;
- **art. 534 § 1 pkt 1–2 i pkt 8** – zmienione;
- **art. 534 § 1 pkt 2¹** – dodany; informacje o udziałach lub akcjach obejmowanych przez spółkę dzieloną;
- **art. 538 § 1 – wprowadzenie do wyliczenia** – zmieniony;
- **art. 538 § 1¹** – dodany;
- **art. 538¹ § 3** – zmieniony;
- **art. 539 § 1** – zmieniony;
- **art. 542 § 4** – zmieniony;
- **art. 544 § 1** – zmieniony.

Podziały transgraniczne

W zakresie spółek kapitałowych, w tym spółki z o.o., dodano w Tytule IV Dziale II Rozdział 3, a w nim:

- **art. 550²–550²⁰** – dodane; nowe przepisy regulują m.in. plan podziału transgranicznego, informacje dla wspólników, wierzycieli i pracowników, badanie przez biegłego, uchwałę o podziale, ochronę wspólników i wierzycieli oraz kontrolę sądu rejestrowego;
- **art. 550²¹–550²⁸** – dodane; nowe przepisy dotyczą szczególnych regulacji dla spółki komandytowo-akcyjnej, dlatego nie należy ich traktować jako przepisów właściwych bezpośrednio dla spółki z o.o.

Przekształcenia, w tym przekształcenie transgraniczne

Zmianie uległy:

- **art. 551 § 1¹** – dodany; możliwość transgranicznego przekształcenia spółki kapitałowej;
- **art. 556 pkt 1** – zmieniony;
- **art. 559 § 4** – zmieniony;

- **art. 561 § 1** – zmieniony;
- **art. 561 § 1¹** – dodany;
- **art. 563 § 1 pkt 1 i pkt 5** – zmieniony;
- **art. 576¹ § 1** oraz §§ 3–4 – zmienione;
- **art. 580¹–580¹⁷** w rozdziale 4¹ – dodano; kompleksowa regulacja transgranicznego przekształcenia spółek kapitałowych;
- **art. 584⁹ pkt 1** – zmieniony; przepis dotyczący przekształcenia przedsiębiorcy w spółkę kapitałową;
- **art. 580¹⁸–580¹⁹** – dodane; dotyczą szczególnego przypadku transgranicznego przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej.

4. Od 10 listopada 2023 r. – zakaz publicznego oferowania udziałów spółki z o.o.

Dodano art. 182¹ i 257¹, które wprowadzają zakazy:

- składania nieoznaczonemu adresatowi oferty nabycia już istniejących udziałów;
- reklamowania lub promowania nabycia udziałów wobec nieoznaczonego adresata;
- składania nieoznaczonemu adresatowi oferty objęcia nowych udziałów;
- reklamowania lub promowania objęcia nowych udziałów wobec nieoznaczonego adresata.

Oznacza to, że spółka z o.o. nie może pozyskiwać inwestorów przez publiczną ofertę udziałów skierowaną do nieokreślonego kręgu osób, np. przez otwartą kampanię udziałowego finansowania społecznościowego. Zakaz nie dotyczy samej sprzedaży lub objęcia udziałów w transakcji skierowanej do konkretnie oznaczonych nabywców lub oznaczonych inwestorów.

Naruszenie zakazu jest przestępstwem zagrożonym grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do sześciu miesięcy. Przepisy te weszły w życie później niż zasadnicza część ustawy crowdfundingowej – 10 listopada 2023 r.

Podstawa: ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1900).

Do Kodeksu spółek handlowych dodano:

- **art. 182¹ § 1** – zakaz składania nieoznaczonemu adresatowi oferty nabycia istniejących udziałów;
- **art. 182¹ § 2** – zakaz publicznego reklamowania lub promowania nabycia istniejących udziałów;
- **art. 257¹ § 1** – zakaz składania nieoznaczonemu adresatowi oferty objęcia nowych udziałów;
- **art. 257¹ § 2** – zakaz publicznego reklamowania lub promowania objęcia nowych udziałów;
- **art. 595¹ §§ 1–2** – przepisy karne dotyczące naruszenia art. 182¹;
- **art. 595² §§ 1–2** – przepisy karne dotyczące naruszenia art. 257¹.

5. Dalsze planowane zmiany

Ustawa z dnia 23 stycznia 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 176) w zasadniczej części wejdzie w życie dopiero **18 lutego 2027 r.** i odnosi się przede wszystkim do rejestrów akcjonariuszy spółek komandytowo-akcyjnych, prostych spółek akcyjnych i spółek akcyjnych. Nie zmienia modelu udziałów ani zwykłych zasad funkcjonowania spółki z o.o. Jedynie jej przepisy przejściowe, niemające takiego charakteru, weszły w życie 28 lutego 2026 r.

Dla zwykłej spółki, która nie ma rady nadzorczej i nie uczestniczy w reorganizacji, najistotniejsze są:

- 1) liczenie kadencji w pełnych latach obrotowych;
- 2) protokołowanie uchwał zarządu;
- 3) obowiązek lojalności i zachowania tajemnicy;
- 4) możliwość korzystania z ochrony wynikającej z business judgement rule;
- 5) szybsze udostępnianie wspólnikom dokumentów rocznych;
- 6) zakaz publicznego oferowania i promowania udziałów;
- 7) zmiana sytuacji byłych członków zarządu w niektórych procesach z art. 299.

Prawo holdingowe, rozszerzone uprawnienia rady nadzorczej oraz przepisy reorganizacyjne mają zastosowanie dopiero wtedy, gdy spółka znajduje się w odpowiedniej, szczególnej sytuacji organizacyjnej.